

21. A 28. BŘEZNA 1969

NAŠI LVI NA ŠVÉDSKÉM LEDĚ: LEGENDÁRNÍ HOKEJOVÁ VÍTĚZSTVÍ NAD SOVĚTY

Anotace:	Aktivita připomíná dvě slavná vítězství československé hokejové reprezentace nad mužstvem Sovětského svazu na mistrovství světa ve Stockholmu v roce 1969. Jen několik měsíců po okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy v srpnu 1968 vnímala veřejnost hokejové zápasy se Sověty jako symbolickou odvetu a možnost projevit nesouhlas s okupací. Vítězství našich hokejistů vyvolala v zemi obrovské nadšení, spontánní oslavy i demonstrace proti okupační moci. Aktivita žákům ukazuje, jak se sport může stát výrazem společenských nálad i prostředkem symbolického odporu.
Vzdělávací oblasti a obsahové vzdělávací okruhy:	ZV a GV: jazyk a jazyková komunikace, informatika, člověk a společnost OV: jazykové vzdělávání a komunikace, společenskovední vzdělávání / občanský vzdělávací základ, informatické vzdělávání
Průřezová témata:	ZV a GV: OSV, VDO (ZŠ), VMEGS OV: OVDS, ČDS
Klíčové kompetence:	ZV a GV: k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské, digitální OV: k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské kompetence a kulturní povědomí, digitální
Doporučený věk:	14+
Cíle:	Žáci: <ul style="list-style-type: none">▪ se seznámí s historickými souvislostmi hokejového mistrovství světa v roce 1969,▪ pochopí, proč lidé vnímali vítězství nad Sovětským svazem jako symbolický projev odporu proti okupaci Československa,▪ analyzují dobové fotografie, novinové texty a hesla a formulují vlastní interpretaci historických událostí.
Délka:	45 min.
Pomůcky:	<ul style="list-style-type: none">▪ MATERIÁL▪ PRACOVNÍ LIST▪ nůžky▪ psací potřeby

Postup:

1. Na úvod žáky stručně seznámíme s tématem hodiny. Připomeneme jim, že na jaře 1969 sledovala československá veřejnost hokejové zápasy proti Sovětskému svazu s mimořádným napětím. Pro mnoho lidí představovala utkání symbolickou odvetu za okupaci Československa v srpnu 1968. Vysvětlíme, že se během hodiny zaměříme nejen na samotné sportovní události, ale také na reakce veřejnosti a atmosféru tehdejší společnosti.
2. Žákům pustíme jedno z krátkých videí sportovního vysílání České televize: *Březen není srpen aneb vzpomínka na dvě výhry nad SSSR na MS 1969 ve Stockholmu* nebo *Největší bitva: Hokej proti tankům*.
3. Po projekci se žáků ptáme: *Proč podle vás mohly být sportovní zápasy vnímány jako něco víc než jen sport? Jaké emoce mohli lidé v Československu po srpnu 1968 během zápasů se Sovětským svazem prožívat?* Odpovědi žáků zaznamenáváme na tabuli a v závěrečné reflexi se k nim společně vracíme.
4. Žáky rozdělíme do tří až pěti skupin. Každá skupina obdrží **MATERIÁL** a **PRACOVNÍ LIST**. Žáci nejprve přiřazují dobové fotografie a novinové výstřižky k odpovídajícím popiskům. Poté vytvořené dvojice chronologicky seřadí a přiřadí je ke třem uvedeným historickým událostem. **Poznámka:** Pokud žáci potřebují pomoc, průběžně s nimi jejich řešení konzultujeme.
5. Každá skupina si zvolí mluvčího, který představí výsledky práce ostatním. Společně kontrolujeme správnost přiřazení fotografií, novinových výstřižků a popisků.
6. Žáci si následně vyberou jednu z událostí a vytvoří krátký příspěvek na sociální síť, jako by se daná situace odehrávala právě teď a oni ji sami prožívali v roce 1969. Příspěvek by měl zachytit atmosféru dané chvíle a obsahovat: stručný popis události, emoce a nálady lidí, informace vycházející z fotografií, popisků a novinových výstřižků, krátký titulek, slogan nebo hashtag.
7. Poté si skupina vybere jednu fotografii, která ji nejvíce zaujala. Žáci zapisují argumenty, proč si zvolili právě tuto fotografii, a popisují emoce, které zachycuje i které v nich sama vyvolává. V závěrečné části analyzují dobová hesla a vytvářejí vlastní slogan nebo text na transparent. Všechna svá zjištění a odpovědi zapisují do pracovního listu.

Reflexe:

Na závěr společně shrneme historický kontext událostí – od okupace Československa v srpnu 1968 přes hokejové mistrovství světa až po reakce veřejnosti po vítězných zápasech. Vracíme se také k odpovědím z úvodu hodiny a porovnáváme je s tím, co se žáci během aktivity dozvěděli. Ptáme se: *Změnily se během hodiny vaše původní odpovědi nebo názory? Proč? Proč měla vítězství nad Sovětským svazem pro československou veřejnost tak silný význam? Myslíte si, že může sport ovlivňovat společnost nebo vyjadřovat politické postoje i dnes? Uveďte příklad.*

Zdroje:

Česká televize: článek *1969: Dvě výhry nad Rusy, dvě hodiny svobody a pak ještě větší temno*, připomínající atmosféru mistrovství světa 1969, reakce veřejnosti i význam vítězství nad Sovětským svazem v období po okupaci Československa.

Respekt: text Marka Švehly *GÓÓÓ!* o symbolickém významu hokejových vítězství nad Sověty a o tom, jak je lidé vnímali jako morální satisfakci po srpnu 1968.

Seznam Zprávy: článek Michala Komárka: *Byli jediní, kdo mohl zmlátit Rusy. Dvě nejslavnější vítězství hokejistů na MS*.

iDNES.cz: vzpomínky pamětníků a hráčů, Jiří Jakoubek: *A Sověti jsou v prd...! Komentování zápasů ČSSR – SSSR mělo svá úskalí*.

Ústav pro studium totalitních režimů: odborná studie Jana Kalouse: ČSSR – Okupanti 4:3. Analýza jedné březnové noci.

Česká televize – Archiv Z: záznam prvního vítězného zápasu Československa proti Sovětskému svazu (2:0) doplněný o komentáře pamětníků a historické souvislosti.

21. A 28. BŘEZNA 1969

MATERIÁL: POPISKY, DOBOVÉ FOTOGRAFIE A VÝSTŘIŽKY Z NOVIN

Fotografie z Mladého světa zachycuje situaci v ulicích okupovaného Československa.

Českoslovenští fanoušci během zápasu proti SSSR na MS ve Švédsku.

Článek v deníku Práce z 22. 3. 1969 informuje o výsledku prvního utkání proti Sovětům.

Ruzyňské letiště v Praze, lidé očekávají návrat hokejových hrdinů.

Oslavy v ulicích českých měst, lidé si připomínali obě vítězství nad sovětským mužstvem.

Vzkaz jednoho z našich fanoušků přímo z ledové plochy.

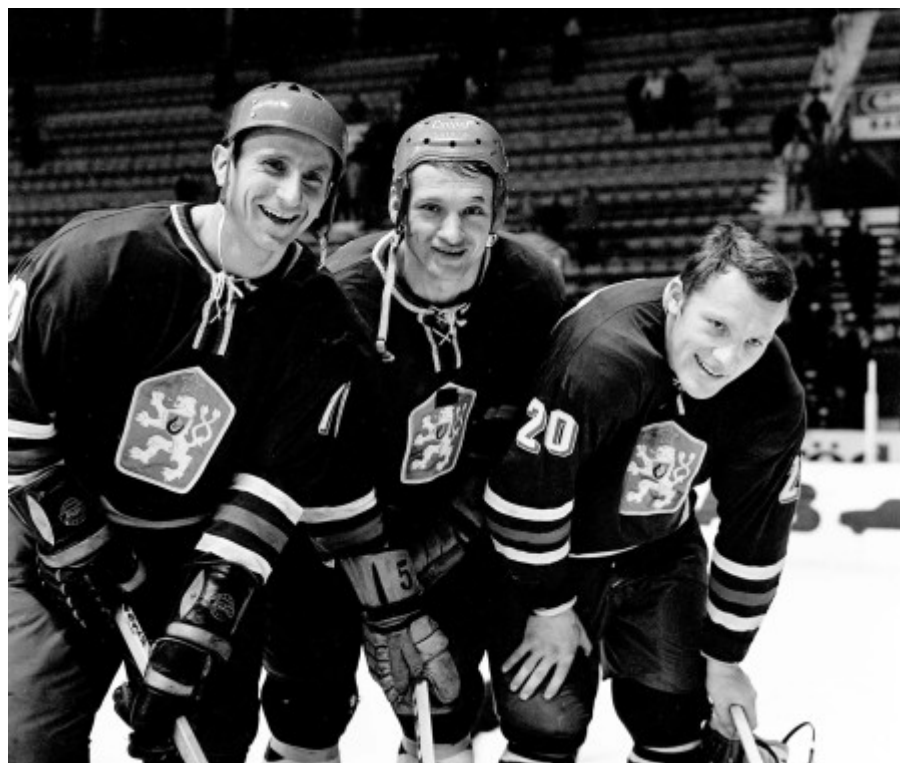
Naši hokejoví útočníci Jan Hrbatý, Jaroslav a Jiří Holík.

Emotivní reakce novinářů na sovětskou okupaci 21. srpna 1968.

Pohled na zkázu v ulicích způsobenou okupanty se smutným datem přepadení země.

Výsměch zdravému rozumu
Proč okupovali ČSSR
RUSOVÉ, VZPAMATUJTE SE!

ČSSR-SSSR 2:0

Naše umění a rozvaha deklasovaly mistry světa

Všichni naši hráči dali do boje celé srdce • Překonávali se v obětavosti, ale i v hokejovém vtipu • Autory branek byli Suchý a Černý • Rozhodčí Vaillancourt a Dahlberg vyloučili čtyři naše a pět sovětských hráčů • Nebylo vyprodáno — 7750 diváků • Třetiny 0:0, 1:0, 1:0

**PRAHA
21. VIII.
1968 +**

21. A 28. BŘEZNA 1969

PRACOVNÍ LIST: DOBOVÉ FOTOGRAFIE A VÝSTŘIŽKY Z NOVIN**1. TVORBA DVOJICE**

Rozstříhejte fotografie, novinové výstřižky i jednotlivé popisky. Ke každé fotografii nebo výstřižku přiřaďte popisek, který podle vás nejlépe odpovídá zobrazené situaci.

2. TŘI HISTORICKÉ UDÁLOSTI

Vytvořené dvojice rozdělte do těchto tří historických okruhů / událostí:

- OKUPACE ČESKOSLOVENSKA 1968
- ZÁPASY PROTI SSSR NA MISTROVSTVÍ SVĚTA
- REAKCE VEŘEJNOSTI NA VÍTĚZSTVÍ DOMA

3. PŘÍSPĚVEK NA SOCIÁLNÍ SÍTĚ

Vyberte jednu HISTORICKOU UDÁLOST a představte si, že je právě rok 1969 a vy danou situaci sami prožíváte. Vytvořte krátký příspěvek na sociální síť, který zachytí atmosféru této chvíle. Využijte informace z fotografií, novinových výstřižků a popisků. Příspěvek by měl obsahovat: stručný popis události, emoce a nálady lidí, krátký titulek, slogan nebo hashtag.

Vybrali jsme si UDÁLOST:

Náš originální POST, který vystřelíme do světa sociálních sítí:

4. FOTOGRAFIE, KTERÁ NÁS ZAUJALA

Vyberte fotografii, která vaši skupinu nejvíce zaujala. Pak svůj výběr zužujte tak, až se všichni shodnete na jediné fotografii. Zznamenejte si všechny argumenty, proč právě ona, co konkrétně vás na ní zaujalo.

Popište ji. Jaké emoce, nálady, pocity či situaci zachycuje? Jaké emoce vyvolává tato fotka ve vás?

Proč nás fotka zaujala, naše ARGUMENTY:

EMOCE, které tam vidíme a naše vlastní emoce, když se na fotku díváme:

5. TVOŘÍME TRANSPARENT

Během zápasů se sovětským mužstvem a ve víru oslav obou vítězství vymýšleli lidé doma v Československu nejrůznější vtipná a ironická hesla. Vlastně výsměšné vzkazy sovětským okupantům. Třeba tato:

Neměli tanky, dostali čtyři branky / Březen není srpen / Vy nám tanky, my vám branky...

Vyhledejte další hesla nebo nápisy na fotografiích a запиšte je:

Co bychom si napsali na TRANSPARENT my – náš nápad: